Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 21. maja 2026*

„Predhodno odločanje – Uredba (EU) 2024/1083 – Člen 3 – Področje uporabe *ratione temporis* – Člen 29 – Prehodne določbe – Objava članka v eni državi članici, ki povzema vsebino drugega članka, objavljenega v drugi državi članici – Domnevno neresnična dejstva – Zahteva za objavo popravka – Člen 11 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Člen 2 PEU“

V zadevi C-843/24,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Fővárosi Törvényszék (županijsko sodišče v Budimpešti, Madžarska) z odločbo z dne 2. decembra 2024, ki je na Sodišče prispela 9. decembra 2024, v postopku

Viktor Orbán

proti

24.hu Szerkesztősége,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi M. L. Arastey Sahún, predsednica senata, J. Passer, E. Regan (poročevalec), D. Gratsias in B. Smulders, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za V. Orbána Gy. Turi, ügyvéd,

– za madžarsko vlado D. Csoknyai in M. Z. Fehér, agenta,

– za Evropsko komisijo G. Conte, O. Gariazzo in A. Tokár, agenti,

* Jezik postopka: madžarščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3 Uredbe (EU) 2024/1083 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi skupnega okvira za medijske storitve na notranjem trgu in spremembi Direktive 2010/13/EU (evropski akt o svobodi medijev) (UL L, 2024/1083) in člena 11 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Viktorjem Orbánom in spletnim novičarskim portalom 24.hu Szerkesztősége v zvezi z zahtevo za objavo popravka v medijih glede članka, objavljenega na Madžarskem, v katerem je povzeta vsebina drugega članka, objavljenega v drugi državi članici, in v katerem je navedeno domnevno neresnično dejstvo.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Člen 3 Uredbe 2024/1083, naslovljen „Pravica prejemnikov medijskih storitev“, določa:

„Države članice spoštujejo pravico prejemnikov medijskih storitev do dostopa do pluralnosti uredniško neodvisnih medijskih vsebin in zagotovijo, da so v skladu s to uredbo vzpostavljeni okvirni pogoji za zaščito te pravice v korist svobodnega in demokratičnega govora.“

4 Člen 29 te uredbe, naslovljen „Začetek veljavnosti in uporaba“, določa:

„Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba se uporablja od 8. avgusta 2025. Vendar se:

(a) člen 3 uporablja od 8. novembra 2024;

[…].“

Madžarsko pravo

5 Člen 12 sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (zakon št. CIV iz leta 2010 o svobodi tiska in temeljnih pravilih, ki veljajo za medijske vsebine) (*Magyar Közlöny* 2010/170) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari, v odstavku 1 določa:

„Če se v kateri koli medijski vsebini trdijo ali razširjajo neresnična dejstva o osebi ali v lažni luči prikažejo resnična dejstva v zvezi z njo, lahko ta oseba zahteva objavo popravka, iz katerega je razvidno, katere dejanske trditve iz objave niso resnične ali utemeljene, katera dejstva so prikazana v lažni luči ter katera so resnična dejstva v nasprotju s tem.“

6 Člen 496 polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (zakon št. CXXX iz leta 2016 o civilnem postopku) (*Magyar Közlöny* 2016/190) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari, v odstavku 1 določa:

„Če medij obveznosti objave popravka ne izpolni pravočasno ali v skladu z zahtevo za objavo popravka, lahko oseba, ki je zahtevala objavo popravka, zoper ta medij vloži tožbo za objavo popravka. […]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

7 Spletni medij 24.hu Szerkesztősége je 17. marca 2024 objavil članek, naslovljen „Spar je začel umikati svoja sredstva z Madžarske“ (v nadaljevanju: članek iz postopka v glavni stvari). Članek iz postopka v glavni stvari je med drugim vseboval izjavo izvršnega direktorja družbe Spar Austria, avstrijske hčerinske družbe skupine Spar, ki je bila objavljena v avstrijski reviji, da je madžarski predsednik vlade V. Orbán od te skupine zahteval, naj njegovemu ožjemu družinskemu članu omogoči vlaganje v madžarsko hčerinsko družbo navedene skupine (v nadaljevanju: izjava iz postopka v glavni stvari).

8 V. Orbán je 3. aprila 2024 na podlagi madžarske ureditve od spletnega medija 24.hu Szerkesztősége zahteval, naj se v medijih vsebina članka iz postopka v glavni stvari popravi. Spletni medij 24.hu Szerkesztősége tej zahtevi ni ugodil, vendar je 10. aprila 2024 na koncu tega člena dodal dodatek, naslovljen „Najnovejši razvoj dogodkov – Pritožbe“, v katerem je med drugim navedeno, da je V. Orbán vložil zahtevo za objavo popravka, v kateri trdi, da je spletni medij 24.hu Szerkesztősége s tem, da je izjavo iz postopka v glavni stvari objavil, razširil neresnično dejstvo, saj naj ta izjava ne bi bila resnična.

9 Ker je V. Orbán menil, da spletni medij 24.hu Szerkesztősége ni izpolnil svoje obveznosti objave zahtevanega popravka, je vložil tožbo pri Fővárosi Törvényszék (županijsko sodišče v Budimpešti, Madžarska), ki je predložitveno sodišče. Navedeno sodišče navaja, da je treba postopek ponovno začeti, saj je bila sodba, ki jo je izdalo 17. maja 2024, razveljavljena zaradi kršitve postopka.

10 V. Orbán v tožbi, ne da bi izpodbijal to, da je bila izjava iz postopka v glavni stvari pravilno povzeta v članku iz postopka v glavni stvari, predlaga, naj se spletnemu mediju 24.hu Szerkesztősége v skladu z madžarsko ureditvijo naloži, naj poda izjavo o popravku, v kateri je navedeno, da je spletni medij 24.hu Szerkesztősége s tem, da je objavil to izjavo, razširil neresnično dejstvo in da v nasprotju s tem ni niti od izvršnega direktorja družbe Spar Austria niti od nobenega drugega delničarja, zastopnika ali zaposlenega v skupini Spar zahteval, naj njegovemu ožjemu družinskemu članu omogoči vlaganje v madžarsko hčerinsko družbo te skupine.

11 Spletni medij 24.hu Szerkesztősége v odgovoru na tožbo trdi, da izjava iz postopka v glavni stvari ni informacija o dejstvu, ampak izraz mnenja in vrednostne sodbe enega od njegovih novinarjev, kar naj bi bilo pravno zaščiteno. Poleg tega spletni medij 24.hu Szerkesztősége trdi, da sta bila v članku iz postopka v glavni stvari, potem ko je bil posodobljen z dodatkom z dne 10. aprila 2024, navedenim v točki 8 te sodbe, navedena tako zahteva V. Orbána za objavo popravka kot prikaz dejstev, ki ga je ta želel, da bi si bralec lahko ustvaril celostno sliko.

12 Predložitveno sodišče navaja, da je v madžarskem pravnem sistemu popravek informacij, objavljenih v medijih, instrument civilnega prava za varstvo osebnostih pravic, s katerim je mogoče učinkovito odpraviti kršitve teh pravic, storjene v javnosti. Možnost vložitve zahteve za objavo popravka lahko v kratkem roku vloži vsaka oseba, v zvezi s katero se trdijo ali razširjajo

dejstva, katerih resničnost ni dokazana, ali v zvezi s katero so bila dejstva v medijski vsebini napačno predstavljena. Če zadevni medij ne izpolni svoje obveznosti objave popravka, lahko ta oseba uveljavlja svojo pravico do objave popravka v sodnem postopku.

13 Navedeno sodišče pojasnjuje, da so elementi presoje, ki jih je treba upoštevati pri uporabi pravil v zvezi s postopki objave popravka v medijih, glede vprašanj o dokazih, ki so upoštevna za spor o glavni stvari, navedeni v mnenju št. 14 PK Kúria (vrhovno sodišče, Madžarska), ki se uporablja od 1. junija 1984. Predložitveno sodišče navaja, da iz tega mnenja izhaja, da mora zadevni medij, ker je vsaj zelo težko dokazati negativno dejstvo, dokazati resničnost sporne dejanske trditve iz zadevnega članka. To naj bi na splošno veljalo tudi, kadar je v tem članku zvesto povzeta dejanska trditev ali izjava osebe ali če je v njem povzet članek, objavljen v drugem mediju. Takšna načela naj bi bila povzeta v sodni praksi, ki je zavezujoča za madžarska sodišča in ki jo je Kúria (vrhovno sodišče) razvilo na podlagi svojega mnenja št. 14 PK.

14 V tem okviru se predložitveno sodišče sprašuje, ali je to, da se, kot določa nacionalna ureditev iz postopka v glavni stvari, medijem na splošno naloži obveznost, da dokažejo resničnost tega, kar je bilo poročano, v primeru povzemanja ali zgolj posredovanja medijske vsebine, objavljene pod uredniško odgovornostjo v drugi državi članici, v skladu s pravom Unije, zlasti s členom 3 Uredbe 2024/1083, ki naj bi med drugim državam članicam nalagal, da spoštujejo pravico prejemnikov medijskih storitev do dostopa do pluralnosti uredniško neodvisnih medijskih vsebin, in s členom 11 Listine, ki naj bi zagotavljal svobodo in pluralnost medijev.

15 Predložitveno sodišče namreč meni, da so postopki za objavo popravka v medijih postopki, ki pomenijo izvajanje člena 3 Uredbe 2024/1083, tako da naj bi se v skladu s členom 51(1) Listine uporabljala tudi Listina. Načela in cilji te uredbe naj bi morali med drugim veljati za te postopke, ki so pomemben element pri zagotavljanju svobode medijev, pluralnost medijev pa z navedenimi postopki naj ne bi smela biti omejena.

16 Vendar navedeno sodišče navaja, da je datum objave članka iz postopka v glavni stvari 17. marec 2024, medtem ko se člen 3 Uredbe 2024/1083 v skladu z njenim členom 29 uporablja šele od 8. novembra 2024. Postavljalo naj bi se torej vprašanje, ali bi uporaba tega člena v okviru spora o glavni stvari pomenila nedopustno uporabo navedenega člena zaradi retroaktivnosti.

17 Poleg tega naj bi iz člena 2 PEU izhajalo, da Evropska unija temelji na vrednotah, kot je pravna država, ki so skupne državam članicam v družbi, za katero je med drugim značilna pravičnost. Iz sodne prakse Sodišča naj bi izhajalo, da država članica svoje zakonodaje ne sme spremeniti tako, da bi povzročila poslabšanje varstva vrednote pravne države, zato naj bi bilo treba v okviru spora o glavni stvari ugotoviti, ali bi katera od možnih razlag zadevne nacionalne ureditve povzročila takšno poslabšanje zaradi kršitve pravic državljanov do dostopa do pluralnosti neodvisnih medijev. Pristojnost Sodišča naj bi tako lahko temeljila tudi neposredno na določbah Listine, neodvisno od tega, ali se člen 3 Uredbe 2024/1083 uporablja ali ne.

18 V teh okoliščinah je Fővárosi Törvényszék (županijsko sodišče v Budimpešti) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali mora nacionalno sodišče […] po 8. novembru 2024 uporabiti člen 3 [Uredbe 2024/1083], ki se uporablja od 8. novembra 2024, če je bilo sporočilo za javnost, zaradi katerega se je začel postopek, objavljeno 17. marca 2024?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je treba člen 3 [Uredbe 2024/1083] v povezavi s pravico do svobode izražanja in obveščanja, zagotovljeno s členom 11 [Listine] razlagati tako, da če medij povzame medijske vsebine, ki so bile objavljene pod uredniško odgovornostjo v drugi državi članici, dokazno breme, ki ga ima zadevni medij ‚praviloma' v zvezi z dejstvi, ki jih vsebuje povzeta medijska vsebina, ne izpolnjuje zahtev iz [tega] člena 3?

3. Če je odgovor na drugo vprašanje nikalen, ali je nacionalna sodna praksa, v skladu s katero lahko medij medijske vsebine, objavljene v mediju druge države članice, predstavi le, če lahko dokaže resničnost povzete vsebine, čeprav je v sporočilu za javnost nedvoumno navedeno, da gre za povzeto vsebino, v skladu s pravom Unije, zlasti s členom 11 Listine?"

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

19 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3 Uredbe 2024/1083 razlagati tako, da se uporablja za spor, ki se nanaša na zahtevo za objavo popravka v medijih na podlagi ureditve države članice v zvezi s člankom, v katerem je povzeto domnevno neresnično dejstvo iz objave v drugi državi članici, če je bil ta članek objavljen preden se je ta člen 3 v skladu s členom 29 te uredbe začel uporabljati.

20 Opozoriti je treba, da se novo pravno pravilo uporablja od začetka veljavnosti akta, v katerem je vsebovano, da pa se, čeprav se ne uporablja za pravne položaje, ki so nastali in se v celoti končali med veljavnostjo starega zakona, uporablja za njihove prihodnje učinke in nove pravne položaje. Ob upoštevanju načela prepovedi retroaktivnosti pravnih aktov je lahko drugače le, če so novemu pravilu dodane posebne določbe, ki izrecno določajo njegovo časovno veljavnost. V zvezi s tem je treba materialnopravna pravila Unije – drugače kot postopkovna pravila, za katera se na splošno šteje, da se uporabljajo na dan začetka njihove veljavnosti – za zagotovitev spoštovanja načel pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj razlagati tako, da se na položaje, ki so se končali pred začetkom veljavnosti teh pravil, nanašajo samo, če iz njihovega besedila, cilja ali strukture jasno izhaja, da jim je treba pripisati tak učinek (glej sodbi z dne 12. novembra 1981, Meridionale Industria Salumi in drugi, od 212/80 do 217/80, EU:C:1981:270, točki 9 in 10, in z dne 15. junija 2021, Facebook Ireland in drugi, C-645/19, EU:C:2021:483, točka 100 in navedena sodna praksa).

21 Glede na zgornje preudarke je treba na prvem mestu ugotoviti, da je na eni strani člen 3 Uredbe 2024/1083 materialnopravno pravilo v delu, v katerem določa, da države članice spoštujejo pravico prejemnikov medijskih storitev do dostopa do pluralnosti uredniško neodvisnih medijskih vsebin in zagotovijo, da so v skladu s to uredbo vzpostavljeni okvirni pogoji za zaščito te pravice v korist svobodnega in demokratičnega govora.

22 Na drugi strani člen 29 Uredbe 2024/1083 določa, da ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*. Ker je bila ta uredba objavljena 17. aprila 2024, je torej začela veljati 8. maja 2024. Vendar ta člen 29 določa tudi pogoje za časovno veljavnost navedene uredbe. V zvezi s tem navedeni člen 29 določa, da se ta uredba uporablja od 8. avgusta 2025, pri čemer za nekatere določbe te uredbe, med katerimi je njen člen 3, ki se uporablja od 8. novembra 2024, določa ločen datum začetka uporabe.

23 Na drugem mestu, kar zadeva spor o glavni stvari, je iz informacij, ki jih je predložilo predložitveno sodišče, razvidno, da je v skladu z madžarsko ureditvijo pravica do objave popravka v medijih namenjena odpravi kršitev osebnostnih pravic, strojenih v javnosti, in da je ta pravica neposredno povezana s tem, da se o zadevni osebi razkrije zatrjevano ali razširjano dejstvo, katerega resničnost ni dokazana, ali dejstva, ki so bila v medijski vsebini napačno predstavljena.

24 Položaj iz postopka v glavni stvari se je torej v celoti končal do 17. marca 2024, ko je bil objavljen članek iz postopka v glavni stvari, ne da bi bilo mogoče tako ugotovitev izpodbijati s tožbo iz postopka v glavni stvari, vloženo za uveljavljanje te pravice do objave popravka v medijih (glej v tem smislu sodbo z dne 27. oktobra 2022, Stadt Mainz, C-544/21, EU:C:2022:843, točka 23).

25 Iz tega sledi, da se je ta položaj v celoti končal pred datumom, od katerega se uporablja člen 3 Uredbe 2024/1083, zato se ta člen *ratione temporis* ne uporablja za spor o glavni stvari.

26 Da bi se predložitvenemu sodišču, ki se sklicuje na morebitno uporabo člena 11 Listine, zagotovil resnično koristen odgovor, je treba poleg tega opozoriti, da se v skladu s členom 51(1) Listine določbe Listine uporabljajo za države članice samo, ko izvajajo pravo Unije.

27 Temeljne pravice, ki jih zagotavlja pravni red Unije, se uporabljajo v vseh položajih, ki jih ureja pravo Unije, ne pa v drugih položajih (glej sodbi z dne 26. februarja 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, točka 19, in z dne 26. februarja 2026, Komisija/Madžarska (Pravica do opravljanja medijskih storitev na radijski frekvenci), C-92/23, EU:C:2026:108, točka 95 in navedena sodna praksa).

28 Poleg tega je treba opozoriti, da v skladu s sodno prakso Sodišča, kadar pravni položaj ne spada na področje uporabe prava Unije, Sodišče ni pristojno za njegovo obravnavo, morebiti uveljavljane določbe Listine pa same po sebi ne morejo utemeljiti te pristojnosti (glej sodbi z dne 26. februarja 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, točka 22, in z dne 6. oktobra 2015, Delvigne, C-650/13, EU:C:2015:648, točka 27 in navedena sodna praksa).

29 Na eni strani, kot je navedeno v točki 25 te sodbe, pa se člen 3 Uredbe 2024/1083 *ratione temporis* ne uporablja za spor o glavni stvari.

30 Na drugi strani uporaba člena 11 Listine za ta spor ne more temeljiti zgolj na tem, da se predložitveno sodišče sklicuje na vrednote iz člena 2 PEU. Ta člen 2 namreč ne more odvzeti ves učinek omejitvam, ki veljajo za področje uporabe drugih določb prava Unije in zlasti za področje uporabe določb Listine, ki se za države članice uporabljajo le, ko izvajajo pravo Unije v smislu člena 51(1) te listine (glej v tem smislu sodbo z dne 21. aprila 2026, Komisija/Madžarska (Vrednote Unije), C-769/22, EU:C:2026:326, točka 550).

31 V teh okoliščinah, glede na to, da iz predložitvene odločbe ni razvidna povezava z drugimi določbami prava Unije, je treba ugotoviti, da se člen 11 Listine za spor o glavni stvari ne uporablja.

32 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3 Uredbe 2024/1083 razlagati tako, da se ne uporablja za spor, ki se nanaša na zahtevo za objavo popravka v medijih na podlagi ureditve države članice v zvezi s člankom, v katerem je povzeto domnevno neresnično dejstvo iz objave v drugi državi članici, če je bil ta članek objavljen, preden se je ta člen 3 v skladu s členom 29 te uredbe začel uporabljati.

Drugo in tretje vprašanje

33 Ob upoštevanju odgovora na prvo vprašanje na drugo in tretje vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

34 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški navedenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

Člen 3 Uredbe (EU) 2024/1083 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi skupnega okvira za medijske storitve na notranjem trgu in spremembi Direktive 2010/13/EU (evropski akt o svobodi medijev)

je treba razlagati tako, da

se ne uporablja za spor, ki se nanaša na zahtevo za objavo popravka v medijih na podlagi ureditve države članice v zvezi s člankom, v katerem je povzeto domnevno neresnično dejstvo iz objave v drugi državi članici, če je bil ta članek objavljen, preden se je ta člen 3 v skladu s členom 29 te uredbe začel uporabljati.

Podpisi